

คุณภาพชีวิตของพนักงานเก็บขยะ เขตพื้นที่อุตสาหกรรมแห่งหนึ่งใน จังหวัดนครศรีธรรมราช

Quality of Life of Garbage Collectors an Industrial Area in Nakhon Si Thammarat Province

วันที่รับบทความ: 2 ต.ค. 64

วันที่แก้ไขบทความ: 21 ส.ค. 65

วันที่ตอบรับ: 30 ส.ค. 65

ณัฐชา เป้นสุข¹

Natcha Paensuk¹

จิตติมา ดำรงวัฒนะ²

Jittima Damrongwattana²

เดโช แชน้ำแก้ว²

Daycho Khaenamkaew²

อุดมศักดิ์ เดโชชัย²

Udomsak Dechochai²

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของพนักงานเก็บขยะ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาคุณภาพชีวิตของพนักงานเก็บขยะ และเพื่อศึกษาแนวทางพัฒนา

¹ นักศึกษาสาขาวิชาการพัฒนารุมนคน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช (2563)

¹ Student of Community Development Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, (2020).

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการพัฒนารุมนคน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

² Lecturer in Community Development Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University.

คุณภาพชีวิตของพนักงานเก็บขยะ เขตพื้นที่อุตสาหกรรมแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณภาพชีวิตของพนักงานเก็บขยะ เขตพื้นที่อุตสาหกรรมแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า มีคุณภาพชีวิตแต่ละด้าน ดังนี้ 1) ด้านสุขภาพร่างกาย เช่น หมั่นดูแลร่างกายให้แข็งแรงอยู่เสมอ สวมอุปกรณ์ป้องกันทุกครั้งลงที่ปฏิบัติงาน เป็นต้น 2) ด้านสภาวะจิตใจ เช่น การมีน้ำใจ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไม่เห็นแก่ตัว และการมีความสามัคคีในการทำงาน เป็นต้น 3) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม เช่น การให้เกียรติเพื่อนร่วมงาน ให้ความเคารพซึ่งกันและกัน และมีอัธยาศัยที่ดีต่อคนรอบข้าง เป็นต้น 4) ด้านสิ่งแวดล้อมอนามัย เช่น การอาศัยอยู่ในพื้นที่ปราศจากมลพิษ มีอากาศที่สดชื่น เป็นต้น

2. สภาพปัญหาคุณภาพชีวิตของพนักงานเก็บขยะ เขตพื้นที่อุตสาหกรรมแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า มีปัญหาคุณภาพชีวิตแต่ละด้าน ดังนี้ 1) ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย เช่น อันตรายจากอุบัติเหตุ อันตรายจากเชื้อโรค และอันตรายจากการเคมี 2) ปัญหาด้านสุขภาพจิต สังคม จิตวิญญาณ พบว่า เป็นอาชีพที่น่ารังเกียจ สำหรับบุคคลทั่วไป ไม่น่าภาคภูมิใจ 3) ปัญหาด้านมลพิษสิ่งแวดล้อม พบว่า ฝุ่นละออง และขยะมูลฝอยก่อให้เกิดมลพิษที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ 4) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ และสังคม พบว่า อาชีพการเก็บขยะยังมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ

3. แนวทางพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานเก็บขยะ เขตพื้นที่อุตสาหกรรมแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า มีแนวทางพัฒนาคุณภาพชีวิตแต่ละด้าน ดังนี้ 1) แนวทางพัฒนาวิธีการปฏิบัติงาน กล่าวคือ เน้นให้พนักงานปฏิบัติตามกฎของความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด 2) แนวทางพัฒนาการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล ได้แก่ ถุงมือยาง ผ้ายางกันเปื้อน ผ้าปิดปากปิดจมูก รองเท้าบูต เป็นต้น 3) แนวทางพัฒนาการดูแลตนเอง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ เช่น การนอนหลับพักผ่อนที่เพียงพอ ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ในขณะที่กำลังปฏิบัติงาน เป็นต้น

คำสำคัญ: คุณภาพชีวิต พนักงานเก็บขยะ

Abstract

This research study has the objectives To study the quality of life of garbage collectors To study the quality of life problems of the garbage collector and to study ways to improve the quality of life of garbage collectors An industrial area in Nakhon Si Thammarat Province Thailand Using qualitative research methodology. The study found that.

1. Quality of life of garbage collectors In an industrial area in Nakhon Si Thammarat Province Thailand the quality of life in each area was found as follows

1) Physical health, such as keeping your body healthy Always wear protective equipment every time to the office, etc. 2) psychological aspect Such as being generous, helping each other, not pitying oneself, and being unity in the work of the game. 3) social relations such as honoring colleagues Respect each other and have good courage to those around him, etc. 4) Environmental health, such as living in an area without pollution There is fresh air etc.

2. The Problem state of quality of life of garbage collector An industrial area In Nakhon Si Thammarat Province Thailand it was found that the Problem state of quality of life in each area were as follows 1) Health problems such as accident hazards Dangerous pathogen And chemical hazards, etc 2) Health, mental, social, spiritual issues found to be an offensive occupation. For general public Not proud. 3) Environmental pollution problems, found that dust and solid waste cause pollution that affect On health. 4) Economic and social problems, it was found that the occupation of garbage collection was still insufficient Towards living.

3. Guidelines for improving the quality of life of garbage collectors An industrial area In Nakhon Si Thammarat Province Thailand it was found that there were guidelines for developing quality of life in each area as follows 1) Guidelines for developing work methods Emphasize that employees strictly abide by the rules of safety. 2) Guidelines for the development

of personal protective equipment such as rubber gloves and rubber apron A mask to cover your nose, and the boots, etc. 3) Guidelines for developing self-care to prevent accidents such as getting enough sleep Do not drink alcoholic beverages while working, etc.

Keywords: Quality of Life, Garbage Collectors

บทนำ

ความเป็นอยู่ที่ดีของสังคม และระดับความพึงพอใจในความต้องการส่วนหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งหมายถึง คุณภาพชีวิต และคุณภาพชีวิตในการทำงานมีความสำคัญอย่างยิ่งในการทำงานปัจจุบัน เพราะมนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีค่า และเป็นต้นทุนทางสังคมที่สำคัญ ปัจจุบันมนุษย์ส่วนใหญ่ต้องการเข้าสู่ระบบการทำงานเพื่อให้ได้เงินมาตอบสนองความต้องการความจำเป็นขั้นพื้นฐานของชีวิต ดังนั้นการสร้างสภาวะที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดความสุขทั้งทางร่างกาย และจิตใจ มีความรู้สึกร่มเย็นทั้งสภาวะทางอารมณ์ สภาวะทางจิตวิญญาณ และสภาวะทางสังคม จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง (โสมศิริ เดชารัตน์, 2559)

ในปัจจุบันความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ได้ส่งผลให้มนุษย์มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในการผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคอย่างรวดเร็ว ในขณะที่เดียวกันสิ่งของเหลือใช้ ของเสีย หรือขยะมูลฝอยก็ก่อเกิดขึ้นมากตามไปด้วยขยะที่เกิดขึ้นนั้นมีทั้งที่เป็นอันตราย และไม่อันตราย ซึ่งสามารถเป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค แหล่งสะสมสารเคมี สารพิษ ของมีคม และอื่น ๆ สิ่งอันตรายเหล่านี้จะปนเปื้อนเข้าสู่สิ่งแวดล้อม และส่งผลกระทบต่อมายังมนุษย์ และสิ่งมีชีวิตทั้งนี้ ผู้ที่มีความเกี่ยวข้อง และใกล้ชิดกับขยะ อาทิ พนักงานเก็บขยะ กลุ่มคนผู้รับซื้อของเก่า และผู้ค้าขยะ ฯลฯ จึงเป็นกลุ่มคนที่มีความเสี่ยงต่อการได้รับอันตรายต่อสุขภาพมากกว่ากลุ่มคนอื่น ๆ นั่นเอง (พัชรินทร์ พันธุ์แน่น, 2556)

พนักงานเก็บขยะซึ่งเป็นหนึ่งในกลุ่มที่ได้รับผลกระทบทางสุขภาพอย่างมากที่สุด เป็นกลุ่มอาชีพที่ต้องมีการสัมผัสกับขยะในทุกวัน การปกป้องสุขภาพจากอันตราย

โดยวิธีการสวมใส่อุปกรณ์ป้องกัน อาทิ ถุงมือยาง หมวก ชุดทำงานแขนยาวที่รัดกุม รองเท้าบูต และผ้า หรือหน้ากากป้องกันฝุ่น ฯลฯ ก็เป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถปกป้องสุขภาพได้ด้วยตนเอง สิ่งคุกคามสุขภาพที่มาจากการ เกือบขยะ ได้แก่ สารพิษ และสารเคมีในขยะอันตราย เชื้อโรคและขยะติดเชื้อ กลิ่นเน่าเหม็น ก๊าซพิษ สารก่อภูมิแพ้ เสียง แสงแดด ฝุ่นละออง และไอเสียยานยนต์ เป็นต้น กลุ่มคนอาชีพนี้อาจได้รับความเสี่ยงในการเกิดโรคต่าง ๆ รวมถึงอาการไม่สุขสบาย หรืออาการไม่พึงประสงค์ด้วย หากไม่มีการปกป้องสุขภาพของตนเอง อาทิ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ และระบบโครงร่าง ปวดศีรษะ ระบายท้องตา ไอ น้ำมูกไหล เหนื่อย ผื่นผิวหนัง ท้องเสีย อ่อนเพลียผิดปกติ และอุบัติเหตุจากขยะบาด หรือทิ่มแทง เป็นต้น สาเหตุของการไม่ปกป้องสุขภาพของตนเองขณะปฏิบัติงานส่วนใหญ่อาจเกิดจากความเคยชิน การปฏิบัติงานอยู่กับขยะเป็นเวลานานทำให้เกิดการละเลยที่จะป้องกันตัว พนักงานเกือบขยะบางคน ใช้มือเปล่าโดยไม่สวมใส่อุปกรณ์ป้องกัน เมื่อไปสัมผัสกับขยะอันตราย หรือขยะติดเชื้อจึงเป็นสาเหตุให้เกิดโรคและอาการ ซึ่งอาการที่เกิดขึ้นอยู่กับสิ่งที่สัมผัส นอกจากการสัมผัสทางผิวหนังแล้ว สารพิษและเชื้อโรคต่าง ๆ ก็สามารถเข้าสู่ร่างกายได้ทางระบบทางเดินหายใจ และระบบทางเดินอาหารอีกด้วย (ปริศนา โหลสกุล, ชาวพรรณ จันทรประสิทธิ์ และธานี แก้วธรรมานุกูล, 2550)

จากความสำคัญข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตของพนักงานเกือบขยะ เขตพื้นที่อุตสาหกรรมแห่งหนึ่งในจังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของพนักงานเกือบขยะ เพราะเห็นว่าอาชีพพนักงานเกือบขยะเป็นอาชีพหนึ่งที่ควรให้ความสนใจ เนื่องจากเป็นการทำงานที่ต้องสัมผัสกับขยะ ซึ่งมีความเสี่ยงในการใช้ชีวิตประจำวัน และสุขภาพร่างกายที่มีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของพนักงานเกือบขยะ เขตพื้นที่อุตสาหกรรมแห่งหนึ่งในจังหวัดนครศรีธรรมราช

2. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาคุณภาพชีวิตของพนักงานเก็บขยะ เขตพื้นที่
อุตสาหกรรมแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา

3. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานเก็บขยะ เขตพื้นที่
อุตสาหกรรมแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของพนักงานเก็บขยะ

The WHO QOL Group (1996) ได้กล่าวว่า คุณภาพชีวิต คือ

1) ด้านสุขร่างกาย คือ การรับรู้สภาพทางด้านร่างกายของบุคคล ซึ่งมีผลต่อ
ชีวิตประจำวัน ได้แก่ การดำเนินชีวิตประจำวัน การรับรู้ที่เป็นอิสระไม่ต้องพาผู้อื่น การรับรู้
ในความสามารถในการเคลื่อนไหวของตน สามารถไปไหนมาไหนด้วยตนเองโดยไม่ต้อง
พึ่งพาผู้อื่น การรับรู้ถึงความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวัน การรับรู้ถึงความสามารถ
ในการทำงาน

2) ด้านสภาวะจิตใจ คือ การรับรู้สภาพจิตใจของตนเอง ได้แก่ การรับรู้ความรู้สึก
ทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเอง การรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเอง การรับรู้ถึงความรู้สึกภาคภูมิใจ
ในตนเอง การรับรู้ถึงความมั่นใจในตนเอง การรับรู้ถึงเรื่องของความเชื่อด้านจิตวิญญาณ
ศาสนา การให้ความหมายของชีวิต และความเชื่ออื่น ๆ ที่มีผลในทางที่ดีต่อการดำเนินชีวิต
มีผลต่อการเอาชนะอุปสรรค รับรู้ถึงความสามารถในการจัดการกับเศร้า กังวล และสิ้นหวัง

3) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม คือ การรับรู้ด้านความสัมพันธ์ของตนเองกับ
บุคคลอื่น การรับรู้ถึงการได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม การรับรู้ว่าตนได้เป็น
ผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคม

4) ด้านสิ่งแวดล้อมอนามัย คือ การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำเนิน
ชีวิต เช่น การรับรู้ว่าตนเองมีชีวิตที่อิสระ ไม่ถูกกักขัง มีความปลอดภัย มั่นคงในชีวิต อยู่ใน
สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ดี การคมนาคมที่สะดวก มีแหล่งประโยชน์ด้านการเงิน มีสถาน

บริการด้านสุขภาพ สถานบริการด้านสังคม การรับรู้ว่าคุณมีโอกาสได้รับข่าวสาร ได้มีกิจกรรมนันทนาการ และมีกิจกรรมในเวลาว่าง เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับสภาพปัญหาคุณภาพชีวิตของพนักงานเก็บขยะ

วิราภรณ์ ทองยัง (2552) ปัญหาจากการจัดเก็บขยะมูลฝอยส่งผลต่อสุขภาพกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนที่มีจำนวนไม่น้อย โดยเฉพาะพนักงานจัดเก็บขยะ ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรง ซึ่งผลกระทบที่เกิดจากการจัดเก็บขยะมูลฝอยของพนักงานจัดเก็บขยะดังต่อไปนี้

1) ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย

1.1) อันตรายจากอุบัติเหตุ และการได้รับบาดเจ็บจากของมีคม เช่น ขวดแตก แก้วแตก หลอดฉีดยาแตก ไม้ลูกชิ้น เศษ โลหะ ใบมีดโกน เป็นต้น รวมถึงอันตรายจากการขบขี้ หรือโดยสารรถเก็บขยะจากการปฏิบัติงาน

1.2) อันตรายจากเชื้อโรค เนื่องจากขยะที่นำมาทิ้งจากบ้านเรือนมีสารอินทรีย์ที่เป็นเศษอาหาร มูลสัตว์ ซากสัตว์ ฯลฯ ที่สามารถย่อยสลายได้ ทำให้เกิดการแพร่กระจายของเชื้อโรคฟุ้งกระจายปนเปื้อนทำให้เกิดโรคต่อผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะ โรคสำคัญที่พบบ่อย เช่น โรคอุจจาระร่วง โรคไวรัสตับอักเสบ โรคระบบทางเดินหายใจจากการดมกลิ่น และฝุ่นละอองจากกองขยะเกิดอาการบวมแดงและอักเสบในอวัยวะเกี่ยวกับทางเดินหายใจ หรือโรคผิวหนัง ระบายเคือง เป็นต้น

1.3) อันตรายจากการเคมี จากสิ่งของหรืออุปกรณ์ที่ใช้แล้ว เช่น ขาฆ่าแมลง ขวดบรรจุสารเคมีต่าง ๆ ถ่านไฟฉายเก่า ๆ และอาจมีการสัมผัสกับไอของสารเคมีจากภาชนะเหล่านั้น

2) ปัญหาด้านสุขภาพจิต สังคม จิตวิญญาณ กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับการทำงานจัดเก็บขยะ โดยเฉพาะการเก็บขยะมูลฝอย คนคู่ขยะ และรับซื้อของเก่า มักมีลักษณะที่คนกลุ่มอื่นมักมองว่าต่ำต้อย เสี่ยงอันตราย และสกปรก และน่ารังเกียจ ซึ่งผลกระทบดังกล่าวนี้มีผลกระทบทั้งทางตรง และทางอ้อมต่อสภาวะจิตใจ สังคม ตลอดจนการดำเนินชีวิต

3) ปัญหามลพิษด้านสิ่งแวดล้อม

3.1) อากาศเสียเกิดจากการเผาขยะมูลฝอยกลางแจ้งก่อให้เกิดควัน และสารพิษทางอากาศทำให้คุณภาพอากาศเสื่อมโทรม

3.2) น้ำเสียเกิดจากกองขยะมูลฝอยบนพื้น เมื่อฝนตกลงมาบนกองขยะมูลฝอยจะเกิดน้ำเสียมีความสกปรกมาก ซึ่งจะไหลลงสู่แหล่งน้ำทำให้เกิดภาวะมลพิษของแหล่งน้ำ

3.3) แหล่งพาหะนำโรคเกิดจากการกองขยะมูลฝอยบนพื้นเป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของหนูและแมลงวัน เป็นต้น ซึ่งเป็นพาหะนำโรคติดต่อทำให้มีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน

3.4) เหตุรำคาญและความไม่น่าดูเกิดจากการเก็บขนขยะมูลฝอยไม่หมด รวมทั้งการกองขยะมูลฝอยบนพื้น ซึ่งจะส่งกลิ่นเหม็นรบกวนประชาชนและเกิดภาพไม่สวยงามไม่เป็นสุนทรียภาพ

4) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ และสังคม งบประมาณที่ต้องนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการขนส่ง ค่าใช้จ่ายในการจ้างคน ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บทำลายมีเพิ่มขึ้นทุกปี ในเมืองใหญ่ ๆ บางแห่งได้เตรียมงบประมาณจำนวนหลายล้านบาทในการสร้างสถานที่ฝังกลบขยะ โรงงานกำจัดขยะหรือเตาเผาขยะ จัดหาพนักงานทำความสะอาดจัดเก็บขยะ รถขยะรวมไปถึงถังขยะเพื่อรองรับปัญหาขยะที่เกรงว่ากำลังจะล้นเมือง

แนวคิดเกี่ยวกับแนวทางพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานเก็บขยะ

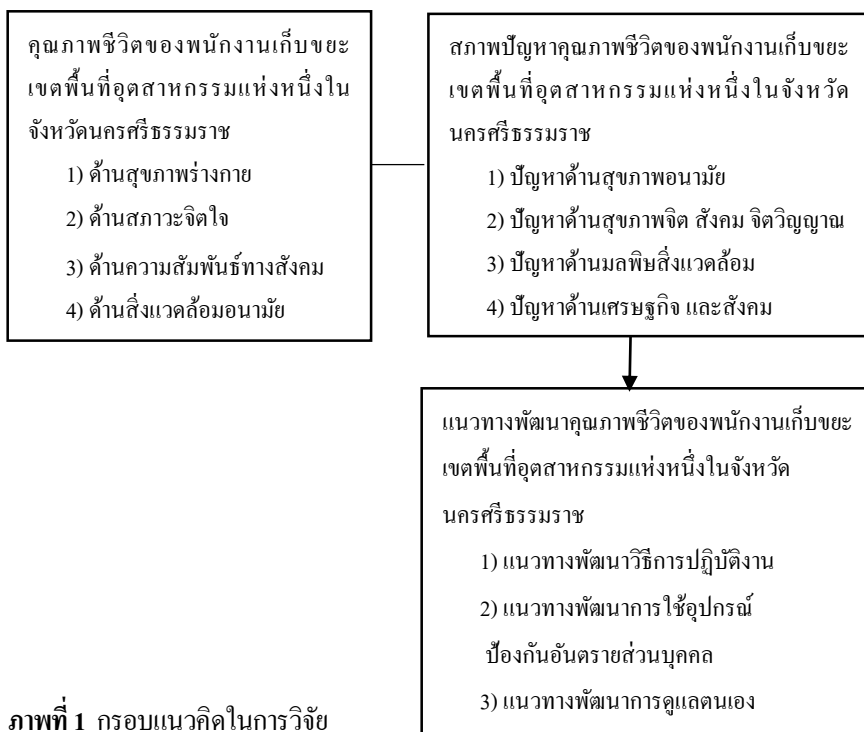
ภัทรธิยา กิจจิวิ (2551) ได้กล่าวว่า การกระทำ หรือการปฏิบัติงานที่ช่วยลดความเสี่ยงอุบัติเหตุจากการทำงานในกระบวนการทำงานของพนักงานเก็บขยะ ประกอบไปด้วย

1) แนวทางพัฒนาวิธีการปฏิบัติงาน หมายถึง การปฏิบัติงานตามขั้นตอนการทำงาน ตามกฎระเบียบความปลอดภัยในการทำงาน ไม่หยอกล้อเล่นกันระหว่างการทำงาน การไม่ปิ่นปาย หรือห้อยโหนตนเองออกจากรถเก็บขยะ และแต่งกายถูกต้องตามระเบียบความปลอดภัยในการทำงาน

2) แนวทางพัฒนาการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล หมายถึง หน้ากาก ปิดปากปิดจมูก แว่นตาที่มีกระบังครอบด้านข้าง ผ้ากันเปื้อน ถุงมือยางแบบหนา และรองเท้าบูตยาง ซึ่งพนักงานต้องสวมใส่ตลอดเวลาที่ปฏิบัติงานเพื่อป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ รวมถึงมีการตรวจสอบสภาพก่อนการใช้งาน

3) แนวทางพัฒนาการดูแลตนเองเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ หมายถึง การดูแลสุขภาพตนเองทั้งก่อนขณะ และหลังปฏิบัติงานเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบกับการปฏิบัติงาน เช่น การไม่ดื่มสุราของมึนเมา หรือเครื่องดื่มชูกำลัง ไม่มีความวิตกกังวล และการนอนหลับพักผ่อนอย่างเพียงพอ

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มที่ 1 คือ พนักงานเก็บขยะ ในเขตพื้นที่อุตสาหกรรมแห่งหนึ่งในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 8 คน ได้แก่ นายภาส (นามสมมุติ) นายชาย (นามสมมุติ) นายชัย (นามสมมุติ) นายตรี (นามสมมุติ) นายลิต (นามสมมุติ) นายจบ (นามสมมุติ) นายศร (นามสมมุติ) และนายศักดิ์ (นามสมมุติ)

กลุ่มที่ 2 คือ ผู้ส่งเสริม และสนับสนุนพนักงานเก็บขยะ ในเขตพื้นที่อุตสาหกรรมแห่งหนึ่งในจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 4 คน ได้แก่ นายใหญ่ (นายกเทศมนตรี) นายวุฒิ (ผู้อำนวยการกองสาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม) นางหญิง (นักวิชาการสาธารณสุข) นายกลาง (ผู้ใหญ่บ้าน)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสังเกต เป็นแบบที่ใช้ในการสังเกตในขณะที่สัมภาษณ์ หรือเพื่อสังเกตการณ์ ตอบคำถามของผู้ถูกสัมภาษณ์ว่าตอบตรงประเด็นและตามข้อมูลจริงเท็จ เป็นการสังเกตกำหนดแนวทางโดยการใช้สายตา
2. แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบที่ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามไว้เพื่อต้องการเก็บบันทึกข้อมูลในการวิจัย พร้อมทั้งรวบรวมข้อมูลให้ได้มากที่สุด และตรงประเด็นมากที่สุด
3. อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นเครื่องบันทึกภาพ เป็นการใช้อุปกรณ์ถ่ายภาพเพื่อถ่ายภาพไว้เป็นหลักฐานในการวิจัย เพราะขณะสัมภาษณ์อาจจะต้องใช้กล้องถ่ายภาพในการเก็บภาพเพื่อนำมาใช้ในการวิจัย และเครื่องบันทึกเสียง เป็นการบันทึกเสียงตอนสัมภาษณ์ เนื่องจากบางครั้งการจดบันทึกระหว่างสัมภาษณ์ไม่ทัน ก็ยังมีเครื่องบันทึกเสียงเป็นเครื่องสำรองข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำรวจพื้นที่ในชุมชนเพื่อศึกษาข้อมูลเบื้องต้นก่อน หลังจากนั้นจึงไปสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของคุณภาพชีวิตของพนักงานเก็บขยะเขตพื้นที่อุตสาหกรรมแห่งหนึ่งในจังหวัดนครศรีธรรมราช

2. สร้างความสัมพันธ์ และแนะนำตัวเบื้องต้น เพื่อนำไปสู่การปรับตัวเบื้องต้น ให้เข้ากับพนักงานเก็บขยะ พร้อมทั้งสอบถามข้อมูล ได้แก่ คุณภาพชีวิตของพนักงานเก็บขยะ เขตพื้นที่ที่อุตสาหกรรมแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา สภาพปัญหา และแนวทางแก้ปัญหา

3. ประสานงานโดยใช้พนักงานเก็บขยะเขตพื้นที่อุตสาหกรรมแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา โดยนัด วันเวลา และสถานที่ จากนั้นผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล และรายละเอียดแต่ละประเด็นโดยพบปะพูดคุยกับกลุ่มเป้าหมาย พร้อมถ่ายภาพประกอบ

4. รวบรวมวิเคราะห์ และสรุปผล หากปรากฏว่าขาดรายละเอียดข้อมูลส่วนใด ก็ไปเก็บข้อมูลเพิ่มเติม

การวิเคราะห์ข้อมูล

หาข้อเท็จจริงกับข้อมูลที่ได้มา โดยนำข้อมูลที่เป็นความจริงนั้นมาวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. คุณภาพชีวิตของพนักงานเก็บขยะ เขตพื้นที่อุตสาหกรรมแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา

1.1 ด้านสุขภาพร่างกาย พบว่า การที่มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง เป็นคนที่มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีผลกำลังแข็งแรง มีความสมบูรณ์ของร่างกายทุกส่วน การไม่มีโรคภัยไข้เจ็บใด ๆ ทนทานต่อโรคภัยไข้เจ็บ เป็นการแสดงถึงความมีภูมิคุ้มกันในตัวสูง หันมาใส่ใจดูแลสุขภาพของตัวเองอย่างสม่ำเสมอ

1.2 ด้านสภาวะจิตใจ พบว่า การทำความเข้าใจกับตัวเองให้ดีที่สุด รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน มีเหตุผลมากกว่าการใช้อารมณ์ในการทำงาน มีน้ำใจช่วยเหลือคนอื่น ไม่เห็นแก่ตัว และการทำงานทุกอย่างต้องมีความมั่นใจในการทำงานตัวเอง เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน ไม่มองว่าอาชีพพนักงานเก็บขยะเป็นอาชีพที่ต่ำต้อย เพราะมันยังทำให้ตัวเองรู้สึกดี

1.3 ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม พบว่า การให้เกียรติเพื่อนร่วมงาน ให้ความเคารพซึ่งกันและกัน มีนิสัยซื่อสัตย์ต่อคนรอบข้าง ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจปรับตัวให้เข้ากับทุกสถานการณ์ ต้องมีความสามัคคี ร่วมกันรับผิดชอบเมื่อเกิดปัญหาในการทำงาน ประึกษาหรือกัน ร่วมด้วยช่วยกันทำงานให้สำเร็จ

1.4 ด้านสิ่งแวดล้อมอนามัย พบว่า การที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ปราศจากมลพิษ มีธรรมชาติที่ดี มีอากาศที่สดชื่น อยู่ในพื้นที่ที่มีอากาศบริสุทธิ์ ไม่มีฝุ่นละออง ห่างไกลจากโรงงานอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ รู้จักดูแลตัวเองในเรื่องของสุขภาพอนามัย

รูปที่ 1 แสดงการออกกำลังกายทำให้ร่างกายมีความแข็งแรง

รูปที่ 2 แสดงการมีน้ำใจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

รูปที่ 3 แสดงการมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตัวเอง ทำงานเป็นทีม

รูปที่ 4 แสดงพื้นที่การทำงานที่ไม่มีมลพิษ

2. สภาพปัญหาคุณภาพชีวิตของพนักงานเก็บขยะ เขตพื้นที่อุตสาหกรรมแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา

2.1 ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย พบว่า การได้รับความบาดเจ็บจากการถูกของมีคม การห้อยโหนร่างกายอยู่บนหลังรถเก็บขยะอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุ การที่ต้องสัมผัสกับสิ่งสกปรกที่อยู่ในถังขยะ ซึ่งขยะเป็นแหล่งที่เพาะพันธุ์เชื้อโรคทำให้มีความเสี่ยงมากต่อสุขภาพร่างกาย รวมถึงการทำงานในพื้นที่ที่มีความแออัดส่งผลให้ทำงานไม่สะดวก และพนักงานเก็บขยะเสี่ยงต่อการเป็นโรคที่เกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจ โรคจากการติดเชื้อ

2.2 ปัญหาด้านสุขภาพจิตใจ สังคม จิตวิญญาณ พบว่า อาชีพพนักงานเก็บขยะไม่ได้เป็นอาชีพที่ต่ำต้อย น่ารังเกียจ แต่หลายคนอาจมองว่าต่ำต้อย เพราะต้องไปเก็บขยะที่มีความสกปรก มีเชื้อโรคต่าง ๆ รวมถึงการดำรงชีวิตของพนักงานเก็บขยะ ทำให้ตัวเองขาดความมั่นใจในตัวเอง การใช้ชีวิตร่วมกับคนอื่นในสังคมเข้าร่วมงานสังคมน้อยลง

2.3 ปัญหาด้านมลพิษสิ่งแวดล้อม พบว่า การได้รับฝุ่นละออง ฝุ่นควันที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ที่ไปเก็บขยะ มีกลิ่นเหม็น ทำให้อากาศถ่ายเทได้ไม่สะดวก ซึ่งล้วนเป็นสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อด้านร่างกายของพนักงานเก็บขยะ

2.4 ปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม พบว่า การเกิดอุบัติเหตุระหว่างที่กำลังทำงาน คือ การเจ็บป่วยในระหว่างที่กำลังงาน หรือการมีภาระหน้าที่ ที่มีความจำเป็นต่อครอบครัว ทำให้ต้องมีการหยุดงานหรือลางาน และเป็นสาเหตุที่ทำให้ต้องขาดรายได้ในส่วนหนึ่งไป รวมถึงครอบครัวมีค่าใช้จ่ายเยอะแต่ละเดือนก็ไม่เพียงพอ ทั้งค่ากับข้าว ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า

รูปที่ 5 แสดงขยะเป็นแหล่งที่เพาะพันธุ์เชื้อโรค

รูปที่ 6 แสดงการทำให้ตัวเองขาดความมั่นใจ

รูปที่ 7 แสดงการต้องสัมผัสกับขยะที่มีกลิ่นเหม็น

รูปที่ 8 แสดงใบเสร็จค่าไฟ

3. แนวทางพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานเก็บขยะ เขตพื้นที่อุตสาหกรรมแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา

3.1 แนวทางพัฒนาวิธีการปฏิบัติงาน พบว่า การทำงานของพนักงานเก็บขยะจะต้องหมั่นใส่ใจดูแลตัวเองในเรื่องสุขภาพ ดูแลรักษาความสะอาดร่างกายตัวเองอยู่เป็นประจำ ต้องสวมใส่อุปกรณ์อย่างมิดชิด เพื่อป้องกันอันตรายในการเก็บขยะให้ถูกต้องตามกฎหมายปลอดภัย และลดการเกิดอุบัติเหตุ

3.2 แนวทางพัฒนาการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล พบว่า พนักงานเก็บขยะต้องมีการแต่งกายที่เหมาะสมกับการทำงาน อุปกรณ์ที่ใช้ในการสวมใส่ใน

ขณะที่เก็บขยะ เช่น การใส่กางเกงขาขาว เสื้อแขนขาว ใส่หน้ากากอนามัย ถุงมือยาง รองเท้าบู๊ต อย่างแน่นหนา เพื่อป้องกันตัวเองจากอันตรายที่จะเกิดขึ้นในระหว่างที่ปฏิบัติงาน

3.3 แนวทางพัฒนาการดูแลตนเองเพื่อป้องกัน ไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ พบว่า พนักงานเก็บขยะควรตั้งใจทำงาน มีความระมัดระวังตัวเองเป็นอย่างสูง ไม่ควรที่จะประมาท เช่น การที่ต้องยืนอยู่หลังรถเก็บขยะนั้น พนักงานเก็บขยะไม่ควรที่จะหยอกล้อเล่นกันกับเพื่อนร่วมงาน หรือหยอกล้อตัวเองออกจากรถเก็บขยะ เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ

รูปที่ 9 แสดงการทำงานจะต้องสวมใส่หน้ากากอนามัยอยู่เสมอ

รูปที่ 10 แสดงอุปกรณ์ที่ป้องกันอันตราย เช่น ถุงมือยาง รองเท้าบู๊ต หน้ากากอนามัย

รูปที่ 11 แสดงการ ไม่หยอกล้อกับเพื่อนร่วมงาน ระหว่างที่ยืนอยู่ด้านหลังรถเก็บขยะ

อภิปรายผล

1. คุณภาพชีวิตของพนักงานเก็บขยะ เขตพื้นที่อุตสาหกรรมแห่งหนึ่งในจังหวัดนครศรีธรรมราช

1.1 ด้านสุขภาพร่างกาย พบว่า การที่มีร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง เป็นคนที่มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง มีพลังกำลังแข็งแรง มีความสมบูรณ์ของร่างกายทุกส่วน การไม่มีโรคภัยไข้เจ็บใด ๆ ทนทานต่อโรคภัยไข้เจ็บ เป็นการแสดงถึงความมีภูมิคุ้มกันในตัวเองสูง หมั่นใส่ใจดูแลสุขภาพของตัวเองอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของนิสารัตน์ ศิลปเดช (2540) เรื่อง ประชากรกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต ได้กล่าวว่า การที่มนุษย์มีคุณภาพชีวิตที่ดีได้นั้นต้องมีความเป็นปกติของร่างกาย และสติปัญญาเป็นพื้นฐาน ซึ่งได้แก่ การมีอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายสมบูรณ์ครบถ้วน มีสุขภาพอนามัยแข็งแรง มีพลังกำลังที่สามารถทำกิจการงานได้ดีเช่นเดียวกับคนอื่น ๆ

1.2 ด้านสภาวะจิตใจ พบว่า การทำความเข้าใจกับตัวเองให้ดีที่สุด รับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมงาน มีเหตุผลมากกว่าการใช้อารมณ์ในการทำงาน มีน้ำใจช่วยเหลือคนอื่น ไม่เห็นแก่ตัว และการทำงานทุกอย่างต้องมีความมั่นใจในการทำงานตัวเอง เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน ไม่มองว่าอาชีพพนักงานเก็บขยะเป็นอาชีพที่ต่ำต้อย เพราะมันยังทำให้ตัวเองรู้สึกพอ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของอัสนีชา สุวรรณศิริกุล (2547) เรื่อง การบริการคน ได้กล่าวว่า สร้างขวัญ และกำลังใจที่ดีให้แก่ผู้ปฏิบัติงานที่จะก่อให้เกิดความสุขกาย สุขใจในการดำรงชีวิต และการปฏิบัติงานของตน ลดความตึงเครียดระหว่างการทำงาน และการดำเนินการในงาน โดยให้พนักงานมีโอกาสพักผ่อน หรือผ่อนคลายจากการปฏิบัติงาน

1.3 ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม พบว่า การให้เกียรติเพื่อนร่วมงาน ให้ความเคารพซึ่งกันและกัน มีอัธยาศัยที่ดีต่อคนรอบข้าง ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจปรับตัวให้เข้ากับทุกสถานการณ์ ต้องมีความสามัคคี ร่วมกันรับผิดชอบเมื่อเกิดปัญหาในการทำงาน ปรีกษาหรือกัน ร่วมด้วยช่วยกันทำงานให้สำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของณรงค์ศักดิ์ ตะละกัญ (2535) เรื่อง ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิต ได้กล่าวว่า การรับรู้

เรื่องความสัมพันธ์ของตนกับบุคคลอื่น การรับรู้ถึงการที่ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นในสังคม รวมทั้งการรับรู้ว่าคุณได้เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคมด้วย

1.4 ด้านสิ่งแวดล้อมอนามัย พบว่า การที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ปราศจากมลพิษ มีธรรมชาติที่ดี มีอากาศที่สดชื่น อยู่ในพื้นที่ที่มีอากาศบริสุทธิ์ ไม่มีฝุ่นละออง ห่วงไกลจากโรงงานอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ รู้จักดูแลตัวเองในเรื่องของสุขภาพอนามัย ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของกิตติ ประพิตรไพศาล (2550) เรื่อง การศึกษาคุณภาพชีวิตของกำลังพลนายทหารชั้นประทวนกองพลทหารราบที่ 2 รักษาพระองค์ จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า ภาวะแวดล้อมที่บริสุทธิ์สะอาด และเป็นระเบียบ ปราศจากมลภาวะในดิน น้ำ อากาศ และเสียง มีทรัพยากรที่จำเป็นแก่การดำรงชีพ และการคมนาคมที่สะดวก

2. สภาพปัญหาคุณภาพชีวิตของพนักงานเก็บขยะ เขตพื้นที่อุตสาหกรรมแห่งหนึ่งในจังหวัด นครศรีธรรมราช

2.1 ปัญหาด้านสุขภาพอนามัย พบว่า การได้รับความบาดเจ็บจากการถูกของมีคม การห้อยโหนร่างกายอยู่บนหลังรถเก็บขยะอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุ การที่ต้องสัมผัสกับสิ่งสกปรกที่อยู่ในถังขยะ ซึ่งขยะเป็นแหล่งที่เพาะพันธุ์เชื้อโรคทำให้มีความเสี่ยงมากต่อสุขภาพร่างกาย รวมถึงการทำงานในพื้นที่ที่มีความแออัดส่งผลให้ทำงานไม่สะดวก และพนักงานเก็บขยะเสี่ยงต่อการเป็นโรคที่เกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจ โรคจากการติดเชื้อ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของวิราภรณ์ ทองยัง (2552) เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การป้องกันโรค และการบาดเจ็บจากการทำงานของพนักงานเก็บขยะ ได้กล่าวว่า อันตรายจากอุบัติเหตุ และการได้รับบาดเจ็บจากของมีคม เช่น ขวดแตก แก้วแตก หลอดน็อนแตก ไม้ลูกชิ้น เศษโลหะ ใบมีดโกน เป็นต้น รวมถึงอันตรายจากการขบขี หรือโดยสารรถเก็บขยะจากการปฏิบัติงาน อันตรายจากเชื้อโรค ทำให้เกิดการแพร่กระจายของเชื้อโรคทั้งกระจายปนเปื้อนทำให้เกิดโรคต่อผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะ โรคสำคัญที่พบบ่อย เช่น โรคระบบทางเดินหายใจ จากการดมกลิ่น และฝุ่นละอองจากกองขยะเกิดอาการบวมแดง หรือโรคผิวหนัง ระบายท้อง เป็นต้น อันตรายจากสารเคมีสิ่งของ หรืออุปกรณ์ที่ใช้แล้ว เช่น ยาฆ่าแมลง ถ่านไฟฉายเก่า ๆ

2.2 ปัญหาด้านสุขภาพจิตใจ สังคม จิตวิญญาณ พบว่า อาชีพพนักงานเก็บขยะไม่ได้เป็นอาชีพที่ต่ำต้อย น่ารังเกียจ แต่หลายคนอาจมองว่าต่ำต้อย เพราะต้องไปเก็บขยะที่มีความสกปรก มีเชื้อโรคต่าง ๆ รวมถึงการดำรงชีวิตของพนักงานเก็บขยะ ทำให้ตัวเองขาดความมั่นใจในตัวเอง การใช้ชีวิตร่วมกับคนอื่นในสังคมเข้าร่วมงานสังคมน้อยลง ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของวิราภรณ์ ทองยัง (2552) เรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การป้องกันโรค และการบาดเจ็บจากการทำงานของพนักงานเก็บขยะ ได้กล่าวว่า กลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับการทำงานจัดเก็บขยะ โดยเฉพาะการเก็บขยะมูลฝอย มักมีลักษณะที่คนกลุ่มอื่นมักมองว่าต่ำต้อย เสี่ยงอันตราย สกปรก และน่ารังเกียจ ตลอดจนการดำเนินชีวิต

2.3 ปัญหาด้านมลพิษสิ่งแวดล้อม พบว่า การได้รับฝุ่นละออง ฝุ่นควัน ที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ที่ไปเก็บขยะ มีกลิ่นเหม็น ทำให้อากาศถ่ายเทได้ไม่สะดวก ซึ่งส่วนนี้เป็นสาเหตุที่ส่งผลกระทบต่อด้านร่างกายของพนักงานเก็บขยะ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของศิริ โชค ประทุมพิทักษ์ (2561) เรื่อง ผลกระทบต่อชุมชนที่เกิดจากการตั้งนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ในโครงการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเล ภาคตะวันออก : กรณีของเทศบาลเมืองมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ได้กล่าวว่า ปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นเป็นปัญหาที่สำคัญ ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ และเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะเพิ่มโอกาสเสี่ยงต้องเจ็บป่วยด้วยโรคต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นโรกระบบทางเดินหายใจ โรคผิวหนัง เป็นต้น

2.4 ปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม พบว่า การเกิดอุบัติเหตุระหว่างที่กำลังทำงาน คือ การเจ็บป่วยในระหว่างที่กำลังงาน หรือการมีภาระหน้าที่ ที่มีความจำเป็นต่อครอบครัว ทำให้ต้องมีการหยุดงานหรือลางาน และเป็นสาเหตุที่ทำให้ต้องขาดรายได้ในส่วนหนึ่งไป รวมถึงครอบครัวมีค่าใช้จ่ายเยอะแต่ละเดือนก็ไม่เพียงพอ ทั้งค่ากับข้าว ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพนิดา อร่ามจรัส (2552) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตในการทำงานกับพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์การของพนักงานในกลุ่มบริษัทโทริเซน ไทย เอเจนซีส์ จำกัด (มหาชน) ได้กล่าวว่า ลดอัตราการขาดงาน และการลาออกของพนักงาน โดยเฉพาะพนักงานที่ดี ทำให้พนักงานรู้สึกสนใจในงานมากขึ้น

จากการให้พนักงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การให้สิทธิออกเสียงการรับฟังความคิดเห็นของพนักงาน และการเคารพสิทธิของพนักงาน

3. แนวทางพัฒนาคุณภาพชีวิตของพนักงานเก็บขยะ เขตพื้นที่อุตสาหกรรมแห่งหนึ่งในจังหวัดนครศรีธรรมราช

3.1 แนวทางพัฒนาวิธีการปฏิบัติงาน พบว่า การทำงานของพนักงานเก็บขยะจะต้องหมั่นใส่ใจดูแลตัวเองในเรื่องสุขภาพ ดูแลรักษาความสะอาดร่างกายตัวเองอยู่เป็นประจำ ต้องสวมใส่อุปกรณ์อย่างมิดชิด เพื่อป้องกันอันตรายในการเก็บขยะให้ถูกต้องตามกฎหมายปลอดภัย และลดการเกิดอุบัติเหตุ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของณรงค์ ณ เชียงใหม่ (2537) เรื่อง อาชีวอนามัย และเทคนิคการจัดการความปลอดภัย ได้กล่าวว่า การป้องกันคนทำงานไม่ให้สุขภาพเสื่อมโทรม ซึ่งสาเหตุมาจากการทำงาน และการป้องกันคนทำงานจากปัจจัยที่ทำให้เกิดอันตราย เช่น ใส่หน้ากากป้องกันฝุ่นเครื่องอุดหู เป็นต้น รวมถึงการจัดคนทำงานให้เหมาะสมกับงาน และคงสภาพที่ดีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในการทำงานโดยการปรับปรุงเครื่องมือให้เหมาะสมกับด้านสรีรวิทยา

3.2 แนวทางพัฒนาการใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล พบว่า พนักงานเก็บขยะต้องมีการแต่งกายที่เหมาะสมกับการทำงาน อุปกรณ์ที่ใช้ในการสวมใส่ในขณะที่เก็บขยะ เช่น การใส่กางเกงขายาว เสื้อแขนยาว ใส่หน้ากากอนามัย ถุงมือยาง รองเท้าบูต อย่างแน่นหนา เพื่อป้องกันตัวเองจากอันตรายที่จะเกิดขึ้นในระหว่างที่ปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของภัทรทิยา กิจจิวิ (2551) เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิตในโรงงานอุตสาหกรรมผลิตอาหารและเครื่องดื่มเขต อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ได้กล่าวว่า การใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคลที่จำเป็น และตรงกับความเสี่ยงในการปฏิบัติงานของพนักงานเก็บขยะ ได้แก่ หน้ากากปิดปากปิดจมูก แว่นตาที่มีกระจังครอบด้านข้าง ผ้ากันเปื้อน ถุงมือยางแบบหนา และรองเท้านิรภัย ซึ่งพนักงานต้องสวมใส่ตลอดเวลาที่ปฏิบัติงาน รวมถึงมีการตรวจสอบสภาพก่อนการใช้งาน

3.3 แนวทางพัฒนาการดูแลตนเองเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ พบว่า พนักงานเก็บขยะควรตั้งใจทำงาน มีความระมัดระวังตัวเองเป็นอย่างสูง ไม่ควรที่จะประมาท เช่น การที่ต้องยืนอยู่หลังรถเก็บขยะนั้น พนักงานเก็บขยะไม่ควรที่จะหยอกล้อเล่นกันกับเพื่อนร่วมงาน หรือหยอกโหนตัวเองออกจากรถเก็บขยะ เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ สอดคล้องกับการศึกษาของวิฑูรย์ สิมะโชคดี และวีรพงษ์ เฉลิมจิระรัตน์ (2545) เรื่อง วิศวกรรม และการบริหารความปลอดภัยในโรงงาน ได้กล่าวว่า การให้การศึกษา หรือการฝึกอบรม และคำแนะนำ แก่คนงาน หัวหน้างาน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ และการเสริมสร้างความปลอดภัยในโรงงาน ให้รู้ว่าอุบัติเหตุจะเกิดขึ้น และป้องกันได้อย่างไร ควรทำงานอย่างไรให้ปลอดภัยที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะต่อพนักงานเก็บขยะ

1. ควรมีการจัดอบรมโดยเน้นการให้ความรู้ด้านการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน เพื่อให้พนักงานเก็บขยะมีความรู้เรื่องการป้องกันอุบัติเหตุที่ถูกต้องในการป้องกันตนเอง
2. รมรงศ์ให้ใช้อุปกรณ์ป้องกันอุบัติเหตุ และความเสี่ยงส่วนบุคคลให้กับพนักงานเก็บขยะ
3. ควรมีการตรวจสุขภาพให้กับพนักงานจัดเก็บขยะ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อเป็นการเฝ้าระวังโรค และคัดกรองความสุขภาพที่เกิดจากการทำงาน

ข้อเสนอแนะต่อชุมชน

1. การสร้างจิตสำนึกในเรื่องการทิ้งขยะของคนในชุมชน
2. สร้างความรู้ความเข้าใจในการคัดแยกขยะของชุมชน
3. คนในชุมชนรู้สึกเป็นเจ้าของชุมชน และมีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อมในชุมชน

ข้อเสนอแนะต่อหน่วยงานภาครัฐ

1. ควรส่งเสริมสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่กองสาธารณสุขเทศบาล เข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพอนามัย นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาเผยแพร่ และถ่ายทอดความรู้ให้แก่พนักงานเก็บขยะ

2. ควรจัดหาอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ และการณรงค์ให้ใช้อุปกรณ์ป้องกันความเสี่ยงส่วนบุคคล เพื่อให้พนักงานเก็บขยะตระหนักถึงความสำคัญของพฤติกรรมในการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงานเพิ่มมากขึ้น

3. ควรให้ข้อมูลข่าวสาร และคำแนะนำที่ชัดเจน ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานที่ถูกต้องจากการทำงาน และตลอดจนสร้างแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานเก็บขยะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเรื่อง พฤติกรรม และความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานเก็บขยะ เขตพื้นที่อุตสาหกรรมแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา

2. ควรศึกษาเรื่อง แนวทางในการส่งเสริมการดูแลสุขภาพเพื่อป้องกันโรคของพนักงานเก็บขยะ เขตพื้นที่อุตสาหกรรมแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา

รายการอ้างอิง

กิตติ ประพิตรไพศาล. (2550). การศึกษาคุณภาพชีวิตของกำลังพลนายทหารชั้นประทวน กองพลทหารราบที่ 2 รักษาพระองค์ จังหวัดปราจีนบุรี. (ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ, วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา).

ณรงค์ ณ เชียงใหม่. (2537). อาชีวอนามัย และเทคนิคการจัดการความปลอดภัย.

กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.

ณรงค์ศักดิ์ ตะละกัญ. (2535). *ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิต*. (พิมพ์ครั้งที่2).

กรุงเทพมหานคร : พรสิกาการพิมพ์.

นิสารัตน์ ศิลปเดช. (2540). *ประชากรกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต* (พิมพ์ครั้งที่ 2).

กรุงเทพมหานคร : พิษณุการพิมพ์.

พินดา อารัมจริส. (2552). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตในการทำงานกับพฤติกรรม
การเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรของพนักงานในกลุ่มบริษัท ไทริเซนไทย เอเยนส์
ชีส์ จำกัด (มหาชน)*. ปทุมธานี : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ภัทรธิยา กิจจิวิ. (2551). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุจากการทำงาน
ของพนักงานฝ่ายผลิตใน โรงงานอุตสาหกรรมผลิตอาหาร และเครื่องดื่มเขต
อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร).

วิฑูรย์ สิมะโชคดี และวีรพงษ์ เกลิมจิระรัตน์. (2545). *วิศวกรรม และการบริหารความ
ปลอดภัยใน โรงงาน* (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพมหานคร : สมาคมส่งเสริม
เทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).

วิราภรณ์ ทองยัง. (2552). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันโรคและการ
บาดเจ็บจากการทำงานของพนักงานเก็บขยะ*. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลสาธารณสุขบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล).

ศิริโชค ประทุมพิทักษ์. (2561). ผลกระทบต่อชุมชนที่เกิดจากการตั้งนิคมอุตสาหกรรม
มาบตาพุดในโครงการพัฒนา พื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออก : กรณีของ
เทศบาลเมืองมาบตาพุด อำเภอเมือง จังหวัดระยอง. *วารสารวิชาการปทุมธานี*,
10(2), 82-89.

อัสनिया สุวรรณศิริกุล. (2547). *การบริการคน*. กรุงเทพมหานคร : วิทยุชน.

WHOQOL Group. (1996). *WHO QOL – BREF Introduction, Administration, Scoring
and Generic Version of the Assessment*. Geneva: WHO.